

GENETICKÁ METODA ČTENÍ A PSANÍ

Mgr. Karla Černá

Mgr. Martina Grycová

ČÍST, NEBO SLABIKOVAT?

Tenhle textík mi poslal kamarád Karel Dvořáček:

V suoivsoltsi s vzýukemm na Cmabridge Uinervtisy vlšyo njaveo, že nzeáelží na pořdaí psíemn ve solvě. Jedniná dleũitžá věc je, aby blyy pnvří a psoelndí pímesna na srpváénm mstíě. Zybetk mžũe být totánlí sěms a ty to přoád bez porlbnéũ peččets. Je to potro, že ldiksý mezok netče kdažé pensímo, ale svolo jkao cleek. Zjíamvaé, že??

V originálním znění: Aoccdrnig to a rscheearch at Cmabrigde Uinervtisy, it deosn't

mttaer in waht oredr the ltteers in a wrod are, the olny iprmoetnt tihng is taht the frist and lsat ltteer be at the rghit pclae. The rset can be a total mses and you can sitll raed it wouthit porbelm. Tihs is bcuseae the huamn mnid deos not raed ervey lteter by istlef, but the wrod as a wlohe.

Inu, krom toho, že je to velmi zajímavé, je to poučné - kdyby nic jiného, podle mě to vyvolává otázku: Není takhle náhodou způsob, jak zpravidla učíme prvňáky číst přesně v protikladu k tomuto poznatku?

TOMÁŠ HOUŠKA

HLAVNÍ ROZDÍLY MEZI METODAMI.

GENETICKÁ METODA

Cíl:

1. Čtení s porozuměním.
2. Krásné čtení – technika.

Cesty a metody:

Metoda jedné náročnosti

- velké tiskací písmo
- malé tiskací písmo
- psací písmo

IHNED TEXTY NA POROZUMĚNÍ.

Dítě přečte to, čemu rozumí.

Neznámé až později.

Motivace – vyšší míra vnitřní.

A-S METODA

Cíl:

1. Krásné čtení – technika.
2. Čtení s porozuměním.

Cesty a metody:

Všechny typy jednoho písmene
současně a nácvik spojů –
slabik.

NÁCVIK SLABIK A PAK

SPOJOVÁNÍ SLABIK DO SLOV.

Dítě přečte to, co má nacvičené, i
když nerozumí slovu.

Motivace – vyšší míra vnější.

PŘEDČTENÁŘSKÉ OBDOBÍ

UVOLNĚNÍ RUKY

ROZVOJ ZRAKU

ROZVOJ SLUCHU

ROZVOJ PAMĚTI

ROZVOJ ŘEČI,...

ROZVOJ SLUCHU

- První, poslední písmeno
- Písmena uvnitř slova
- Roboti – dospělý hláskuje jako robot R-A-K, dítě překládá – RAK a naopak - změna rolí.

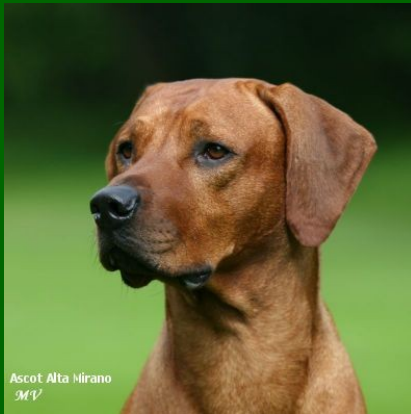
ROBOTI – hledej slovo mezi obrázky

- 1. úroveň – hledej P-E-S (postupně přidávat větší množství obrázků)

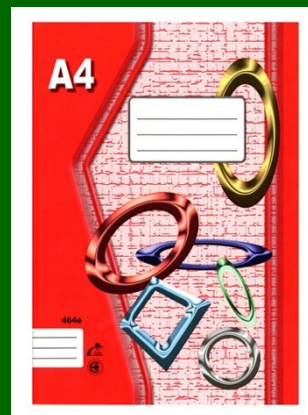
ROBOTI – hledej slovo mezi obrázky

- 2. úroveň – slova začínající stejným písmenem.

ROBOTI – hledej slovo mezi obrázky

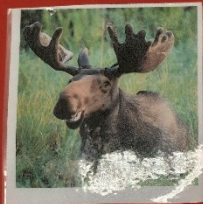
- **Diferenciace** – možnosti různé úrovně, možnost vymežit hledání v určitém poli...

NÁROČNOST SLOV PRO ČTENÍ A PSANÍ

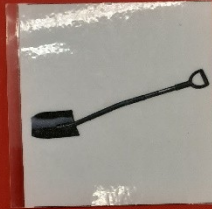
- Od krátkých k dlouhým
- Od konkrétních a známých k abstraktním a neznámým

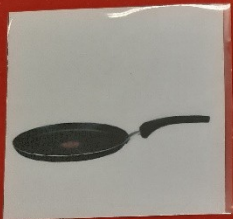
LOS

SŮL

ŘÍČ

PÁNĚV

JEŽEK

PÁSEK

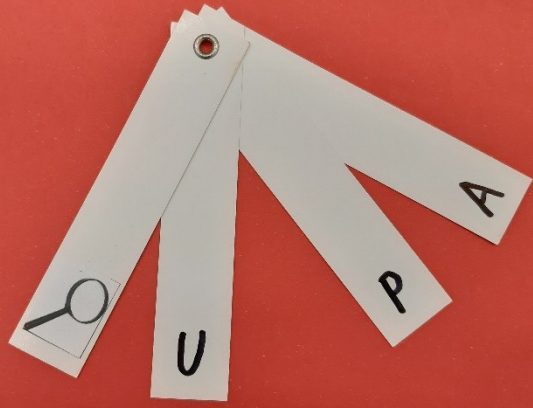
KAMERA

CIBULE

SEKERA

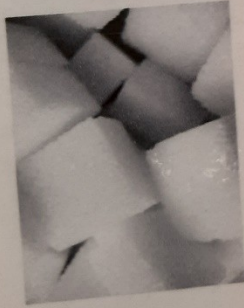
BOBY

ŘEPA

OSEL

JKR

T

Handmade word cards on a red background:

- BOBY (beans) -
- ŘEPA (beet) -
- OSEL (donkey) -
- TELE (television) -
- CUKR (sugar) -
- PUSA (mouth) -
- BOBR (beaver) -
- KLIČ (key) -
- RUCE (hands) -
- ROHY (horns) -
- PIJE (drinks) -
- AUTO (car) -
- NOHA (foot) -
- ŽÁBA (frog) -
- ŘEPA (beet) -
- BOBY (beans) -

Handmade word cards on an orange background:

- ŽÁBA (frog) -
- PÍŠE (writes) -
- KOZA (goat) -
- PERO (quill) -
- ZUBY (teeth) -
- ZUBY (teeth) -
- KÁVA (coffee) -
- KOLO (bicycle) -

Printed word cards on a white background:

- A little brown teddy.
- We have a white cat.
- I have a ship.
- I have a teddy.
- I have a brown dog.
- I have the little brown bear.
- I have a dog.
- My name is Bill.
- She is two.
- He is six.
- She has a dog.
- His name is Bill.

A ještě jsou ve třídě děti, které čtou na různých úrovních.

BERAN
LOPATA

KOS
NOHY

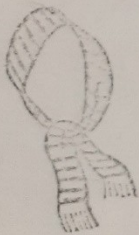
PODPORA VE TŘÍDĚ

- Pomůcky dětem dostupné
- Pomůcky se sebekontrolou
- Zřejmé rozlišení úrovní pomůcek
  - Mazací tabulky
  - Knížky
- Písmena s obrázky na stěně

T

t

T

ЎАРКА

DIFERENCIOVANÁ PRÁCE S UČEBNICÍ

TOMÁŠ

VYBARVI:
OČI TOMA
BOTY TÁTY
DVA ŠNEKY
JEDEN STROM

POVÍDEJ

ČTI

PIŠ

HODNOT

ČTI

PIŠ

T - T.

T MÁ . TOM MÁ TÁTU.
TÁTA MÁ TOMA. TÁTA UMÍ .

TOM UMÍ VAŘIT.

...zakví a zkus ji napsat sám/sama.

TOMÁŠ

VYBARVI NEBO KRESLI:

TOM MÁ ZELENÉ OČI.

TÁTA NOSÍ ŠEDÉ BOTY.

TRAKTOR JE ČERVENÝ.

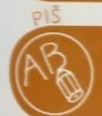
TOM MÁ ČEPICI.

TÁTA MÁ NA RUCI

HODINKY.

T - T.

T MÁ . TOM MÁ TÁTU.

TÁTA MÁ TOMA. TÁTA UMÍ

TÁTA UMÍ VÁRIT.

TOMÁŠ

Co víš o šnekovi? Napiš.

ŠNECI SPŘELISAJI.

ŠNECI JIJAMPPELSKU.

ŠNECI SÓU SLSKI.

ŽNE AS ŠEST LETO.

Šnek se správně jmenuje hlemýžď.

Žije asi 6 let.

Má 4 tykadla. Na konci dvou delších jsou oči.

Kratší tykadla slouží jako orgány čichu a hmatu.

Hlemýžďi se živí rostlinami. Každý den sní tolik potravy, kolik sám váží.

Mladší hlemýžď má tmavší barvu ulity. Čím je hlemýžď starší, tím světlejší ulitu má.

T MÁ . TOM MÁ TÁTU.

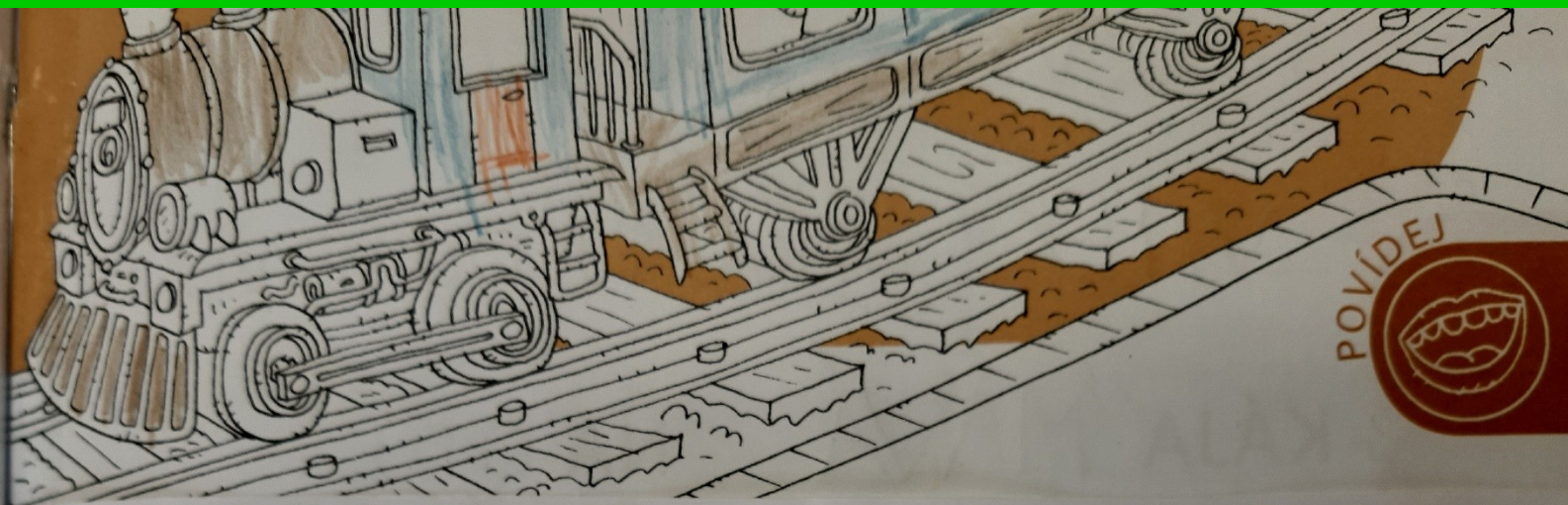
TÁTA MÁ TOMA. TÁTA UMÍ

TEREŽKA.B.

VÍTEK JEDE DO VIŠKOVA DO
DINOPARKU NA REKSE.

ASI

VÍTEK LEDE DO BRNA.

VÍTEK LEDE DINDPÁRAK.

VÍTEK ^{v v} TĚŠÍ.

VÍTEK JEDE DOPRAHI
SE SVOJÍ TŘÍDDO. A JEŠÍ
SE AŠ SIKOUPI HRAČKU.
TA HRAČKA SE MNUJE
SAMSMKOVA HRA.

NEMÁVA

LET

MEZVA
ROUČÍ KAPKY
ROVNĚ
SUKKA

VÍTEK JEDE VE VLAKU
ASPIVASY PISNICKY. AHROZNESE
TEŠÍ NATO AŠ SKOUP SUHÁTRA.
PROTOŽERDJEDE DOPRAHI
A POTOM DO KINA.

+ B

VÝHODY GENETICKÉ METODY ČTENÍ A PSANÍ

- DĚTI TĚMĚŘ OKAMŽITĚ DOSTÁVAJÍ TO, CO OČEKÁVAJÍ OD ŠKOLY – ČTOU A PÍŠÍ SMYSLUPLNÉ TEXTY.
- DĚTI ČTOU S POROZUMĚNÍM – VŠECHNY.
- METODA UMOŽŇUJE POMĚRNĚ BRZY PRÁCI S RŮZNÝMI TEXTY – DĚTI SE O PÍSMENA ZAJÍMAJÍ A ČTOU DLE SMYSLU TEXTU.

RIZIKA GENETICKÉ METODY ČTENÍ A PSANÍ

Děti dlouhou dobu nečtou
„krásně“ – plynule – písmenkují.

Je důležité vydržet a v určité fázi
ukázat dítěti cestu přes čtení
písmen „v hlavě“ – pozor na
správný čas.

Procvičujte i „focení slov“.

Rodiče metodě nerozumí – budou
děti přeučovat na slabikování.

Pravidelně s rodiči mluvte,
vysvětlujte – čím víc budou
vašemu způsobu učení rozumět,
tím víc vám budou věřit. Největší
nepřítel je strach.

BŘEZEN DÍTĚ S LMP

ANĚČKA A KUBA SE BOJILA
PEJSEK SETAK EBOU. ASI WE
JETAM STRASIA PESSEBAL
A SE MUTLAPKI TRASLI.
A KUBA APESA ANĚČKA
AHAFIK - A UVIDELITAM
DRUHIHO PEJSKA AUGS
ISELISTEKANJOT
AKIHO PANVA ASIHO
TUSTRAĚILI.

BILO NEBILO
JEDNOU BILI JAN

JARINKA A PUNĚA. JAN SE ZEPTAL
JARINKI PŮJDEME DO LESA? ANO A
MŮŽEME NASBIRAT MALINI! VIKŘKLA
JARINKA. PUNĚA ZAŠTĚKAL HAF HAF
JAKO JO. TAK ŠLI SBÍRALI MALINI A V
TOM USLIŠELI ÚÚÚÁÁÁ JEJ LĚKLA
SE JARINKA CO TO BILO? UVIDELI ŇECO
ČERNÉHO. JAN STÁL JAKO PŘIKOVANÍ. ALE
TO ČERNÉ ZMIZELO! ALE KAM? HALÓÓÓ
KROTOBIL? NEBILA ŽTO TI JARINKO? NE A BILI
POŤICHU. TO JSEM VÁ VAŠ STRACENÍ OTEC
TÁTÓÓÓ DĚTI OBJAVIL TÁTV. TO ČERNÉ CO
JSTE VIDĚLI TO BIL MŮJ PLÁŠT. AHA
ŘEKLI A BILI RÁDI ŽE NAŠLI TÁTV.